

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 9312/2024
06.06.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., на издржавању казне затвора у КПЗ „Падинска скела“, чији је пуномоћник Зоран Живановић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2826/23 од 23.11.2023. године, у седници одржаној 06.06.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2826/23 од 23.11.2023. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2826/23 од 23.11.2023. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 1236/22 од 30.01.2023. године, којом је, ставом првим изреке, одбијен као неоснован тужбени захтев да се утврди да је тужена правноснажном пресудом Окружног суда у Чачку К 13/2000 од 27.11.2000. године, преиначеном пресудом Врховног суда Србије Кж I 165/01 од 05.04.2002. године и потврђена пресудом Врховног суда Србије Кж III 6/02 од 30.01.2004. године и држањем у затвору од 30.01.1998. године до дана подношења тужбе у овом спору и даље, противно члану 6. Закона о забрани дискриминације ставила у неповољнији положај тужиоца у односу на лица наведена у правноснажним пресудама Врховног касационог суда Кзз 1522/2018 од 23.01.2019. године и Вишег суда у Београду К 601/10 од 03.06. 2010. године, Апелационог суда у Београду КжI 6133/10 од 18.02.2011. године, Врховног суда Србије Кж III 7/01 од 16.08.2002. године, Врховног суда Србије Кж III 8/01 од 20.05.2002. године и Окружног суда у Пожаревцу К 802/2003 од 04.03.2005. године, са којима је тужилац у истој или сличној правној ситуацији, налазећи да наведена лица која одговарају по истим законским одредбама за радње извршене у истом релевантном временском периоду могу бити осуђене на максималну затворску казну од 15 година, док је за тужиоца утврђено да му се може изрећи казна од 40 година затвора. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је тужена правноснажном пресудом Окружног суда у Чачку К 13/2000 од 27.11.2000.

године, преиначеном пресудом Врховног суда Србије Кж I 165/01 од 05.04.2002. године и потврђеном пресудом Врховног суда Србије Кж III 6/02 од 30.01.2004. године и држањем у затвору од 30.01.1998. године до дана подношења тужбе у овом спору и даље, противно члану 6. Закона о забрани дискриминације, члану 8. Закона о забрани дискриминације, повредила начело једнаких права и обавеза тужиоца неоправданим ускраћивањем права на осуду од 15 година затвора, као максималне затворске казне која је призната лицима наведеним у правноснажним пресудама Врховног касационог суда Кзз 1522/2018 од 23.01.2019. године и Вишег суда у Београду К 601/10 од 03.06.2010. године, Апелационог суда у Београду КжI 6133/10 од 18.02.2011. године, Врховног суда Србије Кж III 7/01 од 16.08.2002. године, Врховног суда Србије Кж III 8/01 од 20.05.2002. године и Окружног суда у Пожаревцу К 802/2003 од 04.03.2005. године са којима је тужилац у истој или сличној правној ситуацији, осудом на затворску казну од 40 година затвора и држањем у затвору од 30.01.1998. године до данас, пуних 24 године. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужена обавезе да на основу члана 41. став 1. тачка 3. Закона о забрани дискриминације изврши радње отклањања последица дискриминаторског поступка, пуштањем на слободу тужиоца одмах по правноснажности ове пресуде. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 34.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у границама ревизијских навода у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011...10/2023, у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је оценио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења другостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на остале битне повреде одредаба парничног поступка које сходно одредбама члана 407. став 1. тач. 2. и 3. ЗПП, могу бити разлог за изјављивање ревизије.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Врховног суда Србије Кж I 165/01 од 05.04.2002. године усвојена је жалба овде тужиоца који је у том поступку имао својство окривљеног, само у погледу одлуке о казни, тако што му је уместо смртне казне изречена казна затвора у трајању од 40 година, а пресудом Врховног суда Србије Кж III 6/02 од 30.01.2004. године, одбијене су као неосноване жалбе оптужених, АА (овде тужиоца) и његовог браниоца и ББ и његовог браниоца и пресуда Врховног суда Србије Кж I 165/01 од 05.04.2002. године потврђена.

Пресудом Вишег суда у Београду К 601/10 од 03.06.2010. године окривљени ВВ је оглашен кривим за кривично дело убиство из члана 47. став 2. тачка 6. КЗ РС у подстрекавању у вези члана 23. КЗ СРЈ, па је осуђен на казну затвора у трајању од 15 година. Пресудом Апелационог суда у Београду КжI 6133/10 од 18.02.2011. године, одбијене су жалбе окривљеног и његових бранилаца као неосноване, а пресуда Вишег суда у Београду К 601/10 од 03.06.2010. године потврђена. Пресудом Врховног суда Србије Кж III 8/01 од 20.05.2002. године, преиначене су првостепена и другостепена пресуда у делу одлуке о казни, па је за кривично дело убиство из члана 47. став 2. тачка

4. КЗ РС утврђена казна затвора у трајању од 15 година. Пресудом Врховног касационог суда Кзз 1522/2018 од 23.01.2019. године, преиначене су правноснажне првостепена и другостепена пресуда само у погледу примене закона код изрицања казне за кривично дело у стицају, па је ВВ применом члана 48. став 2. тачка 3. КЗ СРЈ осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 15 година, чиме је тужена тужиоца по његовом мишљењу ставила у неповољнији положај у односу на лица осуђена на казну затвора од 15 година, иако она одговарају по истим законским одредбама за радње извршене у истом релевантном временском периоду, док је за тужиоца утврђено да му се може изрећи казна од 40 година затвора, чиме му је неоправдано ускраћено право на осуду од 15 година затвора као максималну затворску казну, признато лицима са којима је тужилац у истој или сличној правној ситуацији, како то произлази из наведених пресуда.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су оценили да судови, као органи тужене, нису извршили дискриминацију према тужиоцу, јер наведене судске одлуке којима се одлучивало о кривичној одговорности тужиоца нису донете на основу његовог личног својства, већ је њихово доношење резултат примене важећег закона и тумачења права, што не може представљати акт дискриминације. Оцењено је да судске одлуке на које је указао тужилац немају елементе дискриминаторског поступања, већ се ради о примени материјалног и процесног права на конкретно чињенично стање, па тужилац заправо наводи евентуалне повреде материјалног и процесног права учињене од стране судова, што је основ за изјављивање редовних и ванредних правних лекова и уставне жалбе против тих одлука, што је начин вршења контроле правилности судске одлуке од стране непосредно вишег суда, које правне лекове је тужилац и користио.

Нижестепени судови су ценили и околност да тужилац ни у тужби ни током поступка није навео да је поступање судова последица дискриминаторског понашања судија по основу његовог личног својства, као што су родни идентитет, или политичко убеђење, нити такве околности произлазе из предложених и изведених доказа, какву одлуку као правилну и на закону засновану прихвата и Врховни суд.

Супротно наводима ревизије, нижестепени судови су приликом доношења одлуке у овом спору правилно применили материјално право и то одредбе члана 2. став 1. тачка 1, члана 6. и члана 8. Закона о забрани дискриминације као и члана 142. став 1. и 144. став 1. Устава РС, који су цитирани у нижестепеним пресудама.

Правилан је закључак нижестепених судова да ни из чињеничних навода тужбе, као ни из изведених доказа, не произлази да је одлука о казни затвора од 40 година која је изречена тужиоцу, донета услед неоправданог прављења разлике или неједнаког поступања према тужиоцу у односу на друга лица – починиоце истоврсних кривичних дела, да тужилац није услед неког његовог личног својства стављен у неповољнији положај у истој или сличној ситуацији у односу на друга лица, нити су му због неког његовог личног својства ускраћена права и слободе или наметнуте обавезе које се у истој или сличној ситуацији нису наметнуле неком другом лицу, већ је казна која је изречена тужиоцу резултат примене материјалних прописа на конкретну ситуацију у којој се он налазио, те је била предмет оцене по редовним и ванредним правним лековима.

Осталим наводима ревизије се понављају жалбени наводи које је другостепени суд правилно ценио, због чега они неће бити посебно образлагани.

Правилна је и одлука о трошковима спора из побијане пресуде, јер је донета правилном применом одредаба чланова 153. став 1. и 154. став 1. ЗПП, уз правилан обрачун по важећој Адвокатској тарифи и Таксеној тарифи из Закона о судским таксама.

На основу изложеног, применом одредбе члана 414. ЗПП, донета је одлука као у изреци пресуде.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић